

AKRINAR

Yıldız

HALKEVİ

Sayı : 3

Eylül 1934

Yıl : 1

1934

Kemal

« Akpınar » da

İkbalımızın idealine ve Halkevi programının gösterdiği kültüre uygun olan yazılar nesredilir. Yazıların mümkün olduğu kadar ana diliyle işlenmesi birinci dileğimizdir.

Mecmuaya konmayan yazılar geri verilmaz.

İçindekiler

Türk kadınlığı	:	Ferit Faik	bey
Saatim durmuştu	:	A. Rasim	"
Gözler « Şiir »	:	De:legen M. Zeki	"
Ahlâk terbiyesi	:	Şevket	"
Çobanın bilâğı « Şiir »	:	Cevat	"
Niğde tarihi	:	M. Zeki	"
Çoban kayası « Şiir »	:	İhsan	"
Sülçü Hacı « Manzume »	:	A. Rasim	"
Paradan evvel çalışan eller lazım :		Cavil Alp	"
Karakterleri nasıl tefrik edebilirim :		Ziya	"
Gülüştün « Şiir »	:	Cevat	"
Toruslar « Şiir »	:	E. Sabri	"
Rubaiyat « Şiir »	:	A. H.	"
Demir yollarımızın iktisadi hizmetleri :		Kemal	"
Gönül « Şiir »	:	Edip Âli	"
Toroslarda üç renk « Şiir »	:	Turan	"
Dumlupınar Şehit abidesi önünde :		Edip Âli	"
Halk edebiyatı	:	M. Orhan	"

İnciyaz sahibi : Eczacı Naim Osman, Umumi neşriyatı idare eden
Muallim Cevat

Niğde'de Vilâyet Matbaasında basılmıştır

OSMAN FERİT CAĞLAMIN
TÜRK TARİHİ İLİMİNE
ARMAĞANIDIR.

Sayı : 3

Eylül 1934

AKPINAR

Niğde Halkevi Mecmuası

Akpınar :

Saygı değer okurlarının Dil bayramını kutlularken bu en okan ve en köklü dönenmenin yaltırık meyvelerini en kısa bir çağ iç'n le Budun'a tattırmak cününün yollarını açan engin görüşlü BAŞBUĞUMUZA ve yüce Önderlerimize tükenmez sağıklar diler.

Türk Kadınlığı

Omuzundaki çarşafını mazinin köhne telâkkileri kefen yapan Türk kadını bugün eski kıymetlerin çok fevkinde maddiyetiyle, kafasiyle, düşüncesiyle sonsuz bir varlık, yörülen, çoğalan, bir kar topu gibi yörüdükçe çoğalan bir varlıktır.

On sene zarfında Türk kadınlığının aştığı merhale inkılâbın başarıları çeviren hızıyla serhoş olanlar tarafından belki çok görülmez, fakat siz onu « Piyerloti » nin hemşehrilerine, Avrupalı, Amarikalı hemşehrilerine sorun.

Türkiyede kadın hiç bir zaman erkeğin esiri, onun behimî arzularına vücudiyle mukabele eden metâ değildir. Kadınlık kalın divarlar arkasında, bütün haricî âlemden uzak, harem kanunlarına, nizamatına bilâ kaydü şart tabi bir camia da değildir.

Kadına bütün medenî haklarını veren Türkiye Cümhuriyeti kadını, kadınlığı bugün her davanın kendi-

si olarak tanımıştır.

Yalnız ve yalnız behimî arzulara âlet edilen dünkü harem kadınlığı yerini bu gün okuyan, okutan, düşünen, düşündüren, memleket davasında, vatan müdafaasında ve bütün bir istikbal yapısında erkekler aynı hakka malik olan Türk kadınlığına terketmiştir.

On sene zarfında Türkiyede kadın kalın duvarları, paslı zencirleri yok etti. Gülünç, mantık ve ahlâk kaidelerine sığmayan çarşafı parçaladı. Karanlık odalardan hayata, mektebe koştı. Babasının malını taksimde erkekle bir oldu, izdivaçta lâayık olduğu mertebeyi kazandı.

Köyüne muhtar, Belediyesine âza, Hastahanesine Doktor oldu. Hulâsa kadın Türkiyede herşey, kelimenin bütün manasile insan oldu.

Bununla beraber Türk kadınlığı lâayık olduğu kemali henüz bulmadı. Kemal kültür meselesidir, Kültürse bir kaç senenin dar çerçevesine sığacak kadar mahdut ve muayyen değildir. Bütün insanlık haklarını alarak mekteplere, ilim müesseselerine

Saatim durmuştu ...

Sabahleyin onu kurdum . Erken-
ceydi, saat ayarı için komşu evleri
rahatsız etmiyerek çarşıya yollan-
dım .

İlk rasladığım efendiden bir ada-
ma dedim :

— Lütfen saatinize bakar mısınız ?

— Maalesef, saatim yok !

Biraz ilerdeki bir dükkâna varıp
aynı sorguyu sordum . Saate muh-
taç olmadığı için onu kendine ağır-
lık etmiyen dükkâncı gençte şaşkın-
şaşkın aynı cevabı verdi : - Vallahi
saatim yok !

O dükkândan çıkıp onun kadar
büyük bir başkasına girdim ve:

— Kuzum, şu saatine bir bak hele !

— Saatim yok ki bakayım !

— Nasıl olur efendim ?!

— Bakın anlatayım : Ben alırsam
bütün evdekiler isteyecek, bu da ba-
na tuzluya mal olacak !

— Peki, dedim, müşterisi bol olan
böyle bir dükkâna ucuzca bir saat
asılı verse kötü mü olur ?

riue koşan Türkün asil genç kızları
şüphesiz istikbalin kültürlü Türk
kadınlarıdır .

« Türk kadını ! .. Vatan, Millet ve
memleket meselesinde ne kadar has-
sas olmak lâzımgeldiğini bilirsin .
Belediye bir şehrin her şeysidir .
Gelecekte istediğin gibi güzel, ma-
mur, medenî bir vatan köşesine sa-
hip olmak isterseniz bu günlerde
yapılacak olan Belediye intihabına
hür olarak iştirâk etmelisin . »
Deyen İsmet Paşa hükûmetine min-
net ve şükranlar ...

Ferit Faik

— Hah, dedi, onda da sen haklısın !
Haklı olduğumu ben de biliyor-
dum amma işte, oradan da boş dön-
düm !

Küçük sanat sahibi bir zatin
dükkânına varıp :

— Yahu, dedim, sen 5 inci oluyor-
sun, kime saat sordumsa saatsiz
çıkı : sen olsun söyle !

— Benim saatim alaturka, hem de
ayarsız ... demez mi ?!

Tabîî « Lâhavle » çekerek geçtim;
geçtim amma, saatimi düzeltmeden
nasıl dura bilirdim ? Çaresiz, saat
umduğum bir büyük dükkâna daha
uğradım .

25 lik, onun için de Cümhuriyetten
önceki günlerde yetişmiş olan bu
genç dükkâncı da :

Saatim yok ! demesin mi?!

— İnan ki, dedim, sen 6 inci oldun:
hep sorduklarım saatsiz çıktı !

Zeki bir iş adamı olan bu genç
bana gülümsiyerek önündeki def-
teri doldururken, ben ona sayıp
döküyordum :

— Bu nasıl iş Allah aşkına ?.. ko-
ca bir vilâyet merkezinin koca - ko-
ca dükkânlarında saat bulunmasın !?

§

Saat sorduğum bu insanların hep-
si de okur - yazar takımındandı;
Ben onların hâlâ alaturka saat kulla-
nanı da içinde - hepsini de seviyor-
dum; çünkü, onlar sevilmeğe değeri
olan insanlardı : kimi ticaretle, ki-
mi de sanatla kendilerini, evlerini
geçindirip, yurtlarına olan vergi
borçlarını da ödeyorlardı ...

Bununla beraber, bunların saate
muhtaç olmayışlarına, pek acıdım ..

§

Ruhiyat denilen ilim « âdet dikkat'in
düşmanıdır ! » der. Alıştığımız şey-
lere dikkat etmez oluruz .. İşte, ta

— GÖZLER —

— 3 —

Meh kusurun gösterir devrinde âya gözlerin!

Bir nazarla mesteder uşşakı zira gözlerin.

Mülhidi ilzam için veçhindeki âyât ile,
Kudreti Kuddusu istidlâle fetva gözlerin .

Camii hüsnündeki hattı nukuşa sırdır ol;
Mihrab- âsâ kaşların sathında tuğra gözlerin.

Ben bu keyfiyetteki esrarı hissetmez iken;
Metni aşkı kalbime bak, etti imlâ gözlerin.

« Hüsnü-i Gamhare bahşeyler hayatı cavidan
Nim nigâhı lutf ile kılsa temaşa gözlerin .. »

Konyalı Hüsnü

Derleyen :

M. Zeki

buraya kadar yandığımız dert te
buna bir örnektir :

« Vakit nakittir » sözünü bil-
miyeniniz yoktur ; fakat, işte
(vakit) denilen şeyin (saat) denilen
nesne ile bilinip ölçüldüğünü de bilen-
imiz ve öyle yaparımız çok değil ...

Sebep :

— Karnımız acıkmasa ekmeği, uy-
kumuz gelmes yatmayı düşünür mü-
yüz ?

Saatle görülecek işi olmıyanlar da,
pek tabîî, saati düşünmezler ...

Cümhuriyet'ten önceki nesil hâlâ,
biri birlerine şöyle randevu veriyor :

— Kuşluk vakti .. Öğlen üstü ..
İkinci üzeri ... Akşama doğru .. Yatsı
suları ve saire ...

— Lafı uzattın, saatinin ayararını
unuttun !

mu diyorsunuz ?

— Ben unu bir Ortamektep tale-
sinin saatine göre düzelteli tam bir
hafta oldu ! fakat, haftalar değil,
aylar - yıllar geçse de bu hatırayı
unutmayacağım !

A. Rasim

Ahlâk Terbiyesi

III

Kurs notları

Ahlâkı seciyeden anlıyoruz .
Seciyeden bir hususiyet ve başka-
lık manası kaydetmekteyiz . Bu
adamı seciyelidir dediğimiz zaman
bunun, tarifi kabil ve bariz bir
hüviyeti olduğunu söylüyoruz
demektir .

Bir insan gerek maddiye ve
gerek maneviyeti itibarıyla bir sü-
rû faaliyetlerin, mevzuatın mec-
muasını teşkil eder . Bir şey, na-
sıl bir çok malzemenin, fikirlerin
zevklerin hasılasını teşkil ederse
insan da aynı derecede itiyatların,
seviye teşekkülünün, deruni kuv-
vetlerin, mütchaliif inkişafa maz-
har olmuş melekâtın hasılasını
teşkil eder . Seciye ile anladığı-
mız şey bu muhtelif manevi ve
maddi inşa unsurlarının kendisine
hususiyet veren başka bir tarzda
teşekkül etmiş olmasıdır . Seci-
yeli insandan kastedtiğimiz mana-
da, hususi bir inşa altında teces-
süm etmesidir . Seciyeli adam
mebhumu altında biz, daha ileride
bir tekâmül seviyesine vasil ol-
muş olan adamı kastediyoruz .

Tekâmül ? bu büyük ve hâkim
kanun, kendisine tabi olanları
inkişaf ettirdikçe bir birinden
ayırarak ve hususiyet bahşet-
mektedir . Tekâmül, canlı mahlû-
katı, manevi ve maddi hüviyetile
bir birinden ayırmaktadır . Her
çocuk aynı insiyakları taşır, aynı
suretle bağırır, hareket eder, ız-
tırap karşısında aksülameller ya-
par . Fakat, dünyada bir birine

benzeyen iki 'Dahi' yoktur . Biz ferdiyetler halinde dünyaya geliyoruz, aynı insiyaklarla meşbu bulunuyoruz . Bizim maddi ayrılığı bize ferdiyet izafe eyler . Fakat tesirini yapan tekâmül; bizi şahsiyet halinde gösterir . Ferdiyetleri şahsiyetlere inkılâp ettirir . Tekâmülün, ferdiyetleri şahsiyetlere inkılâp ettirmekte, hususileştirmekte ve iptikârileştirmekte olduğu meydandadır .

Kendisi için mukadder olan tekâmülü kazanmış olan insanın manevî teşekkülüne, tekâmül ana-sırımın birleşmesine seciye denir . Hedefimiz çocuklara ahlâki bir seciye kazandırmaktır . Seciyeli bir adamdan bahsederken; bu adam değişmez, bunun hadise karşısında ne yapacağını bilirim diye hüküm verebiliriz . Şeraite göre değişen adam, seciyesi hakkında hüküm veremediğimiz adam seciyeli değildir .

İradenin de seciye teşkilinde çok büyük tesirleri vardır . İnsan için bir kudret menbarı olan irade ihtiyarımızı da fiyle kalbeder . Bu itibarla ahlâki seciye vücut veren unsur iradedir diyebiliriz . Bir direğin çadırındaki rolü ne ise seciye-karşısında da iradenin vaziyeti odur . Şuhalde seciye yapmak için kudretli bir irade de esas şartlardandır .

İrâdi fiiller de biri fikir, biri amel nevinde iki unsur mevcuttur . İrâdi fiil, yalnız tefekkür, intihap ve ihtiyardan ibaret değildir . Birde düşünüleni, seçileni fiylen inkılâp ettirmek vardır . İrâdi fiylin en kıymetli tarafı, asıl hüviyeti, effkârı amellere inkılâp ettirmek kudretidir . Bu itibarla

Çobanın Bitiği

Ululukları anlıyorsan, hey gönül !
Gece bağan doğulara şaki, gül.
Öğlen yeşil gölgelere dal gönül;
Bil ki arguç kamaştırır Cüneyş var.

İl varında çözü olan uğrudur,
Özü, sözü özgele ciğ sofudur;
Yüce kâta eren ancak doğrudur;
Her Tanrıya, erenlerden bir eş var!

Nerde olsan yüziün aklı, utundur;
Evin, yurdun tapınağın, putundur,
Öz Türk olman, imrenilen kutundur;
Sen Güneş ol, karanlıkla güleş var !

Cevat

Kut - Talih, saadet .

Us - Edep, ahlâk

Arguç - Gurur

Uğru - Hırsız

Bitik - Bitiği, kitap

irade terbiyesi mevzu bahis olurken; hem düşünmek ve hem de düşünüleni fiyle inkılâp ettirmek mümâreseleri hatıra gelir . Bir çok mütefekkirlerden şu feryadı işitiriz : Nasihat etmek, okutmak, ahlâki hareket şudur demek karşımızdaki kütleyi ve fertleri ahlâklı yapmak için kâfi değildir . Bu hâl uzvî bir dalâlettir . Ahlakî terbiye ile meşgul olanların istedikleri ve haykırdıkları şey şudur : Yüzmeyi öğrenmek için suya atılmalı, ata binmek için koşmalı, yuvarlanmalı, kürek çekmesini öğrenmek için kayığa binmeli ve küreğe sarılmalıdır . Bunlar olmadıkça yalnız talim ve terbiye faide etmez . Fikirle amel beraber yürümelidir .

— Sonu var —

Şevket

Niğde Tarihi

— 2 —

Niğde vilâyetinin merkez ve köylerinde Karaman oğulları eserlerine sık, sık rastgeliyoruz . Kitabeli ve kitabesiz olarak şimdiye kadar görebildiklerim oldukça mühim bir yekûna balığ oldu . Binaen aleyh bu kısım Niğde tarihinde dolgun bir bahis olacaktır .

Bu sülâle hakkında görüştüğüm tarih sever kimseler Karaman oğullarının men'shelerini soruyorlar .

Onun için Karaman oğullarının eserlerinden evel asılları hakkındaki tetkikatımı yazmayı faydalı buldum.

§

Karaman oğulları; vaktile İran hudutlarına yerleşmiş olan (Kınık) (1) soyundan ve (Oğuzlu) kabilesinden olan büyük bir Türk boyunun irisleri, boy beyleridir .

Türk - Moğol akınlarında bu büyük Türk kabilesi reisleri (Sadettin) (2) oğlu (Nurettin sofı) ile 1228 senesinde Anadolu'ya göç ettiler .

Alâeddin Keykubat .1. bunları o senelerde Ermenilerden aldığı (Ermenak)'ın Kamış mevkiine yerleştirdi . Bilâhare (Nure sofı) diye şöhretlenen (Nurettin Sofı) yu uç beyi olarak başlarına başbuğ yaptı .

Cenup hudutlarında (Nure) nin hakikaten yararlıkları görüldü . Nure sofı ihtiyardı . Çok geçmeden öldü . Mut kazasının Sinanlı nahiyesinde değirmenlik mevkiinde def-

1 — Selçukiler, Danişmendiler de bu boydandır .

2 — Şikâri tarihine göre .

nolundu . Doğum, ölüm seneleri belli değildir .

§

Diğer beylerin ve hükümdarların tesiri altında yazılmış olan eski tarihler Karaman oğullarının asaletlerini gizlemeğe çalışmışlar, ve bu yüzden (Nure Sofı) hakkında birçok ihtilâflar ve rivayetler çıkarmışlardır .

Karaman oğullarının belli başlı rakiplerinden olan kadı Bürhanettin (Bezmi Rezm) inde Nure Sofunun Lârende kömürcülerinden olduğunu yazdırmıştır . Zaman zaman Selçuk hükümdarlarına da karşı koyan Karaman oğulları hakkında (İbni Bibi) de hemen aynı sözleri yazmıştır .

Müneccim başı tarihi Nure Sofunun dağda odun kesip Lârende şehrinde sattığından bahsediyor .

Bu hususta en ileri giden (Cenabi) dir . buna göre : Nure Sofu aslında Ermenidir .

Müslüman olduktan sonra baba İlyasa mürit olmuş baba İlyas Gıyaseddin Keyhusrev'in emriyle katlölünce Nure Sofı Konyada şeyhlik yapmış halk kendisine itikat, Gıyaseddin de hüsnü zan etmiş imiş !! Bununla beraber Amasya tarihinin Karaman oğulları hakkındaki derin tetkikatına rağmen (Nure Sofı) nun Amasyalı olduğu ihtimalini ileri sürmesi de gariptir . (1)

§

Nure sofunun iki oğlu vardır . Birisi Karaman diğeri Bönsüz ya-

(1) Ahvali Selçuk beyanını müteahhit olan bazı kütüp müfadi oldurki :

Etrâkilrandan bir kürûh Cengiz istilâsında reisleri; Nure Sofı ile terki darı diyar idip Ermenak civarına geldiler .

Nure Sofı pir olmanın yerine Karaman nam oğlu geçti . (Rayzatülebrar sahife 284)

hüt önsüzdür.

Gıyaseddin Keyhusrev .2. Nure Sofu ölünce büyük oğlu Kerimüddin Karamani babasının yerine Ermenak beyi yaptı.

Bönüzü de yanına Emirahur aldı.

Karaman Ermenak ve civarında hudutlarını genişletti. Karaman devletinin temellerini kurdu. Hükümdarlık sülâlesi ismine izafe edildi.

Kılınç Arslan .4. 1256 da beyliğini tastik etti. Karaman İlhanilerin elinde oyuncak olan Selçuk hükümdarlarını ekseriya tanımayordu. İbni Bibiye göre 1261 de eceli ile vefat etti.

Karamanın, Alâeddin Keykubat .2. tarafından zehirlendiği Şikâride yazılı isede doğru değildir.

Karaman Ermenakın Bolkasun köyündeki türbesinde metfundur.

§

Karaman ölünce Kılınç Arslan .4. Karaman evlâdını Konyanın (Kâvle) kalesinde hapsetti. Yeri gelince uzun uzadıya yazılacağı veçhile Niğde Valisi Hatır oğlu ile Pervanenin Kılınç Arslanı Aksarayda zehirleyerek katledişleri, İlhanilerin Selçuk idaresini alt üst etmeleri gibi karışıklık üzerine Pervanenin yardımile Gıyaseddin Keyhusrev .3. zamanında Karaman oğulları hapis-ten kurtuldular. Sülâlesinin büyük oğlu Mehmet bey kendisini hapseden Kılınç arslan .4. ve oğlu Keyhusrev .3. e müteessirdi. Selçuk sülâlesinden başka birini bulup onunla müştereken Konya tahtını ele geçirmek istiyordu. O sırada Türk boyları arasında bir şahsın gezdiği ve kendisinin İzzettin (Keykâvus .2.) oğullarından Gıyaseddin Siyavüş olduğunu ileri sürdüğü anlaşıldı.

Çoban Kayası

Her köşen sır dolu bir ine benzer,
Ruzgârın bir kaval sesine benzer,
Şuhâlin ruhumun nesine benzer;
Kimseye söyleme, Çoçan kayası!..

Sevdanın ezeli hatırasısın,
Dumanlı dağlarda gönül pasısır;
Uuntma, sen bana kalb yarasisın;
Kimseye söyleme Çoban kayası!..

Her akşam üstünde kuzular meler,
Manalı bakışlar, tatlı gülmeler ...
Ah bilsen kalbimde neler var, neler!
Kimseye söyleme Çoban kayası!..

Önüde hürmetle kaç kerre durdum,
Başımı çılgınca göğsüne vurdum;
bir akşam onunla gelip oturdum;
Kimseye söyleme Çoban kayası!..

Akşehir : İhsan

Bunun üzerine Mehmet derhâl Siyavüşü buldurdu. Ve Sivashlı Taki adında bir adamda Siyavüşün Keykâvus .2. oğlu olduğuna şahadet etti.

Selçuk hükümdarı Keyhusrey .3. Mısır meliki Baybars ile yapılan harpten sonra Abaka hanın emrile ve vezirlerle birlikte Tebrize gitmiş olduğu için Konyada büyüklerden kimse yoktu.

Mehmet bey bir hücumda Konyayı aldı. Ve tarihlerde (Cimri) diye yazılan Siyavüşü Konyada Selçuk hükümdarı ilân etti. 1277 . Etrafa fermanlar yazdırdı. Cimri namına paralar bastırdı. kendisi de veziri âzamı oldu. Fakat asıl maksadı Cimriyi de bertaraf edip Konya tahtını ele geçirmekti. Bunun için fırsat bekliyordu.

Selçukilerin resmi dili farisi idi. Mehmet bey Acemceyi terkettirdi. Türkçeyi resmi lisan yaptı. Mehmet beyin şu hareketi kendisinin ve ecdadının öz Türk beylerinden olduğuna şahittir.

Selçukilerin resmi lisanı Farisi olduğundan İrandan okur yazarlar gelir bir çok yüksek makamlara kadar çıkarlardı. Fakat yurt kaygusu gözetmezler; Türk memurları ile geçinemezlerdi. Dahilî karışıklıklara meydan açarlardı. Bu inceliği de sezen Mehmet beyin derin görüşlü bir zat olduğu muhakkaktır.

§

Selçuk hükümdarı Keyhusrev .3.ün veziri âzamı sahip ata oğulları Mehmet beyi ve Cimriyi Konyadan çıkarmak üzere Konya imdadına gelirken Akşehirin (Koz ağaç) köyünde Mehmet bey askerine rast geldiler. Sahip ata oğlu Taceddin Mehmet beye hücum ederken atından suya düştü. Mehmet beyin yanındaki askerler yetiştiler ve öldürdüler.

İlhanî hükümdarlarının baziçesi olan Keyhusrev .3. ve onun baş veziri oğullarının yanındaki Türk askeri millî duygu itibarile daha yüksek gördükleri Karaman oğluna karşı şiddetli hamleler yapmadılar. Saga sola savuştular.

Seferi hisara karşı firar eden sahip atanın diğer oğlu (Sadeddin) ide halk tutup Mehmet beye teslim etti. Bu zafer üzerine Mehmet bey sahip atanın hazinelerini sakladığı Karahisar sahibi muhasara etti. Fakat muvaffak olamadı. Konyaya döndü.

Mehmet bey İlhanilerin zulmüne karşı koymak isteyordu. Bunun için Erzuruma gitmek, Moğollarla harp etmek niyetinde iken Keyhusrev .3.

ve sahip ata Fahreddin Alinin Moğol askeri ile gelmekte oldukları haberi duyuldu.

Mehmet bey etraftan asker toplamak için Konyadan çıktı. Emvalini şehir haricine çıkardı.

Moğol askerlerinin yaklaşmakta olduklarını duyunca tekrar Konyaya girmek istedi isede Konya kadısı (Sahibülmalı) Konya eşrafı ile sözleşerek kale kapularını kapadı. Ve Mehmet beyin kale içindeki adamlarını da dışarı çıkardı. Mehmet B. Konyanın bazı mahallerini yakarak Ermenake gitti. Sarp yerlerde mevzi tuttu. Yakınlarından asker toplamaya çalışıyordu.

Keyhusrev .3. ün gönderdiği Moğol askerlerinden ileri kolda giden bir kısmı Mehmet beyi dar bir yerde buldular. 1278 de Mehmet beyi, iki kardeşini ve bir amca oğlunu okla öldürdüler. Başlarını Konyaya getirdiler. Bu esnada Cimri de tutulup asıldı.

Mehmet beyden sonra oğlu (1) Mahmut bey hükümdar oldu.

§

Mahmut bey babasının ölümünde küçüktü. Babasının beylerinden birisi Mahmudu yetiştirdi. Büyüyünce devlet umurunu eline aldı. Ve İlhanî beylerle uzun müddet mücadele etti. Konya ve tavabiini zaptetti (2) 1308 de Konya Selçukileri ortadan kalkınca tamamen istiklâlini ilân etti.

1319 da İlhan hükümdarı Ebusait Bahadır han tarafından Anadolu ahvalinin düzeltilmesine memur

(1) Şikâri tarihine Mahmut beyi Mehmedin kardeşi olarak göstermiştir.

(2) Lügati tarihiye ve Cografiede Konyanın İlhanilerden satın alındığı yazılıdır. Cilt. 5 Sa. 280.

edilmiş olan Emir çobanla ettiği harpte ayakından aldığı yaradan vefat etti (3) Bu muharebede ekseri maiyyeti de öldüler . Karaman oğullarından geriye kalanlar Ermenake çekildiler . Mahmudun mahlası (Bedrettin)dir. Barat başlarında (Elbedri) yazdığı ugozname'de ve âli tarihinde yazılıdır . Ve Karaman devletinin banisi olarak bu zat gösterilmiştir .

§

Mahmut beyin Musa, İbrahim, Halil adlarında üç oğlu vardır . Şikâri-de birde Bedrettin olduğu yazılıdır .

Bunlardan Musa Bühraneddin lakabile hükümdar olmuş isede kendisi hastalıklı olduğu için dört sene kadar hükümdarlık yapmış ve devlet işlerine bakamadığını anlayınca kardeşi İbrahimi getirerek çekilmiş ve bir sene sonra Mutta vefat etmiştir . İbrahim de işi oğulları Fahreddin Ahmet ile Şemseddine bırakmıştır .

Fahreddin Sivas hükümdarı Ertenanın devletşah ile ettiği harpte devletşah tarafını iltizam ettiği için Ertena beyin teşviki ile katledilerek 1349 tarihinde Lârendeye defnedilmiştir .

Şemseddin ise ancak bir sene iki ay kadar hükümet sürmüş kabir taşına nazaran hicri 753 de ölmüştür . kabri Lârendededir . Mahmut beyden sonra gelen şu üç hükümdarı müneccim başı ve sair me'hazlerimiz kaydetmemişlerdir . Yalnız Halil Ethem beyfendi, Şikâri tarihile elde ettiği kitabelere istinaden meydana çıkmışlardır .

§

Me'hazlerimiz olan diğer kitaplar

(3) Müneccim başı harpte katledildiğini yazıyor . Cilt 3 sayfa 26

Öğretici Manzumeler :

Sütçü Hacı

*İzmirde bir Sütçü vardı,
Süle yarı su kalardı;
Böyl'likle zengin oldu,
Evi koyunlarla doldu..
En son bunun yaşı yetti,
Uzak yola niyet etti..
Ve dedi ki : "günahım ço.k,
Hacıdan başka çaresi yok..
Beni Zemzem arındırır,
Yoksa hâlim pek yamandır !.."*

§

*Hacı gemide giderken,
Kalkmış ta bir sabah erken,*

da Mahmut beyden sonra oğlu Alâeddin Halil beyin yahşi namile hükümdar olduğu yazılıdır .

Halil bey ilk zamanlarında İlhanî Valii umumisi Timur taş ile iyi geçinmiştir . Emir çobanın katli ve oğlu Timur taşın Mısır'a firarı ile Anadolu'da vekil bıraktığı Emir Ertena öldükten sonra Halil bey memleketi genişletmiş 1365 de Niğde ve civarını Ertena oğullarından almıştır . Karaman oğulları içinde ilk defa « Essultanül âzam » ve « Seyyidi salâtinül-arabî vel acem » ünvanlarını takınmıştır ve uzun müddet hükümet sürmüştür . (1) Ölüm tarihi katiyetle belli değildir . Buraya kadar Karaman oğullarının asıllarını hulâsatan kaydetmiş olduk . Bundan sora Niğde'deki eserleri münasebetile mevzu bahis edeceğiz .

M. Zeki

(1) Şikâriye göre on yedi senedir .

Me'hazler : Tarih cilt 2, Düveli islâmiye tarihi . Sivas şehri Ravzatülebrar . Müneccim başı tarihi cilt 3, Hammer tarihi cilt 2, Tarihi osmanî encümeninin mecmuaları, Arıasya tarihi cilt 2. ve yazıda adları geçen eserler ..

*Kemerini sayıyordu,
Önüne bir maymun durdu !
Maymun c kemeri aldı,
Gemi direğine saldı,
— Aman maymun !*

*Yaman maymun !
Derken bizim Sütçü Hacı,
Maymun, adalelli kadı,
Kemerdeki paraları
Suya attı yarı - yarı !
Hacı epeyce bağırdı,
Çünkü cezası ağırdı ...*

§

*Medinede Sütçü Hacı,
Şu haberi aldı, acı :*

*Koyunları hep sâl almış,
Bir çobanla köpek kalmış !
Hele buna pek döğündü,
Sanki divâne'ye döndü ..
Bunu duyan hep Hacılar,
Bu ibrete bayıldılar :
HUYdan gelen HUya gider,
SUDan gelen SUya gider !
A. Rasim*

Hamis :

Bu manzumeyi ancak bir İlk mektebin 3 cü sınıfına belletmişim .. Türk çocuklarının merakına bakınız ki, pek az sonra bütün çocuklar bunu - hem de birbirinden - belleyivermişlerdi .. Hatta, adımı (Sütçü Hacı) komuşlar; ben geçerken, köşe başlarına saklanarak masum ve sevimli sesleriyle — Sütçü Hacı ! diye çağırıyor, beni hoşlandırıyorlardı ..

Hayır, sevgili okuyucum, aklıza geldiği gibi, maksadım öğünmek, değil, şudur :

— Çocuklarımız öğretici manzumelere süsamiştir !

A. R.

Paradan evvel

ÇALIŞKAN VE İRADELİ
ELLER LÂZIM

Her Niğdeli, geçen her günle beraber, Niğdenin de yeni hamleler yapmasını, iktisadî içtimai sahalarda inkişaf edip ilerlemesini, muntazama bir plân dahilinde imar edilmesini, ve daha bunlara benzer bir çok şeyler ister . Bunları candan temenni eder . Gerçi bunları istemek ve bu temennilerde bulunmak memleket hesabına bir hüsnü niyet gösterildiği ne delâlet eder . Bununla beraber şunu bilmek lâzımdır ki yalnız istemek, yalnız temenni etmek artık bu gün için kâfi değildir . İstenilen ilerlemeyi fiyiliyat sahasında hakikate çevirecek, bu uğurda yılmadan çalışacak, dinç ve osanmaz iş adamları lâzımdır .

Bilhassa inkılâp memleketlerinde « istemek » ile « yapmak » yan yana yürürler, onun için böyle memleketlerde bütün bu dilekleri iş sahasına çıkaracak zengin kâfâ ve gönlü alevli kişilere kıymet verilir .

Niğdenin de, göze çarpacak bir surette ilerlemesi, süratli adımlar atması isteniyorsa; ve şayet bu arzuların tathikat sahasında hakikat olarak gösterilmesi arzu olunuyorsa önümüzdeki belediye intihabı bunun için gayet güzel bir fırsattır . Pek alâ Niğdeliler medenî haklarından istifade ederek düşündüklerini ve dilediklerini yapabilecek insanları intihap edebilirler çünkü :

Belediye bir şehir için ilerleme

vasıtalarının başında gelen bir teşekküldür. Çünkü Belediye bir şehrin belkemiğidir. Eğer bu uzuvda bir arıza, bir hastalık olmazsa vücut dindik ayakta durur; sayet bozuk, felce uğramış olursa, vücut ta yerinden kalkamaz. Hareket edemez, olduğu yerde senelerce kalmağa mahkûm bir vaziyette kalır. Hatta hastaya bakacak insanlara da ihtiyaç hasıl olur. Bunun gibi Belediye makinesi de ne kadar sağlam, ne kadar yılmak bilmez, kendini memleketin dertlerine, ihtiyaçlarına vermeğe azmetmiş, şehircilikten anlar, çalışkan, disiplinli genç ve dinç eller tarafından idare edilirse o kadar güzel iş görür. Ve memleket o kadar rahata, temizliğe, aydınlığa imara doğru gider.

Belki bize « bütün bunları yapmak için paraya ihtiyaç vardır. Memleketimiz maalesef fakirdir. söylendiği gibi, sözle memleket imar edilemez. » diyecek. Evet Ben de tasdik ederim ki sözle nasıl memleket imar edilemezse hüsnü niyet ve temenni ile de asla imar edilemez. Fakat para da tali bir unsurdur. Ancak ve ancak irade sahibi, azimkâr ve yoklukları varlığa çerirmenin ilmi yollarını bilir eller tarafından memleket imar edilir; rahat ve refaha doğru gider. Bir vakitler bizim istiklâlimizi tasdik etmek mecburiyetinde kalanlar bir gün iktisaden yine esir bir millet haline geleceğimizi söylüyorlardı.

Onların kanaatlerince: parası, fabrikası olmayan fakir bir memleket idik. Parasız bir iş yapamıyacaktık. Ne vakit olsa cene-

Karakterleri nasıl Tefrik edebilirim

Ağızlar :

Her hangi kâhil bir adamın ağızı fikir ve iş itiyatlarına bağlıdır. Sırlı, içinden pazarlıklı insanların ince, kapalı dudakları vardır.

Kapalı dudaklar esrarı engiz karakteri gösterir.

Sarkık dudaklar, tamâ, şehvet gösterir; ve bunlar kendi vaziyetlerine hâkim olamazlar. Tamamile kapalı olmayan, biraz açık bulunan

bi parasına; boyun eğecek, dolayısıyla iktisadi esarete girmiş olacaktık. Halbuki bu gün hiç bir cenebi parasına minnet etmeden, kurduğumuz fabrikalar, yaptığımız demir yolları bu kanaatların yanlışlığını maddeten isbat etti.

İşte bu da gösteriyor ki her şeyin üstünde olarak candan ve gönülden kendini bu memlekete vermiş, osanmadan çalışan, durmadan çizdiği plânda ilerliyen, irade sahibi insanlardır ki ancak iş yapma kabiliyetini haizdirler. Bunlar iş başına geçtim her şey düzelir ve yolunda gider.

İşte böyle irade sahibi, gayretli memleket çocuklarını seçerek Belediye makinesinin başına geçirmek her temennide bulunan Niğdeli için mümkün olan bir iştir. Bu suretle - bir müddet sonra - şehirde hummalı bir faaliyet doğduğunu, temenni ve isteklerin birer birer hakikat olmağa başladığını görmekte mümkün olacaktır.

Cavit Alp

GÜLÜŞÜN!

Neden tatl gülüşün
Kalbime elli akın;
Sesinde ölen kuşun
Gönül Kuşuma yakın ?...

Sevginin gülü müdür
Gülümseyen edanda,
Zevkin bülbülü müdür
Şakıyan kahkahanda ?..

Gülüşünle heman yak,
Yanımdan kovma sakın;
Sevgiyi öldürme
Neden olsun ki hakkın ?..

Kaçma güzel yanımdan,
Güller saç yanağından;
Orengin diyetini
Ödeyim al kanımdan !..

Gözünün denizinde
Bırak ta yüzün gönül,
Sonra sen gülüşünle
Gel de gönlüme gömül !

Tek girde benliğime
Hükümdar tavı takın;
Kalbim madalyon olsun,
Billor göğsüne takın.

Renğine ipek uymaz,
Hangi tanrı vergisi;
Hangi sır birleştirmiş
Konca ile Nerkisi ?..

(Venüs) ün öz çocuğu,
Can saksısı gülüşün;
İncelikten incesin,
Fakat illâ ... Gülüşün !..

Cevat

ağızlar tereddüt ve iradesizliği gösterir...

Çıkık bir ağız, hodbinliği gösterir.

Sert veya kenarları düskün dudaklı insanlar sükunetli ve hafif meşrep olurlar. Üst dudağı kısa olan ağızlar; kadınlarda güzellik,

erkeklerde zekâ ifade edersede ekseriya böyle ağızlı insanlar sebatsız olurlar.

Açık bir ağız eğer şekil itibarıyla güzelse karakterin iyi alâmetlerindendir Comert ve digergâmlığı ifade eder.

Küçük şekilde ağızlar iyi değildir eğer bu küçük ağızlı insanların dudakları şişkin olursa tamâ ve hodbinlik; bu küçük ağızların dudakları ince olursa çapkınlık ve hodbinliği gösterir.

Gözler ;

Gözlerin muhtelif vaziyetleri insanların hareketlerini, ifadelerini anlatabilir. Siyah gözler kavi bir bünye ve zekâyâ alâmettir.

Açık kahve rengi gözlü insanlar hisli olurlar, fakat iyi kalpli olamazlar. Parlak açık mai gözler, çeviklik, faaliyet ifade eder.

Kara ve mai olursa abdalık alâmetidir.

Yeşilimsi gözler zekâyı gösterir. Kara veya yeşil gözlerin içinde kara çizgiler olursa çok büyük bir zekâ ve muhayyel gösterir. Böyle insanlar çok hayâlperest ve kuvvetli bir muhayyele sahiptirler. Umumiyetle artistlerin ve muhayyelesi kuvvetli olanların gözleri büyüktür. Pratik insanların gözleri umumiyetle küçüktür.

Yürüyüş ve hareketler :

İnsanların hareket ve vaziyetleri, yürüyüşleri bize karakteristik hususiyetlerini gösterir. Umumiyetle kendini beğenmiş insanlar, başları dik, sert bir tavur alırlar.

Korkak insanlarda dimdik dururlar, fakat başları biraz ileri sarkar ve omuzları yuvarlak olur.

Maheup insanlar, ellerini korkarak

(Torus) lar ...

Kaynakları kütülüyor engine,
Bürünmüşler mor menekşe rengine,
Karşı konmaz savaşlarda cengine;
Yiğil olur boz kurulları Torusun.

Tek başına tarihlerde yol almış,
Doğulardan Batılara ün salmış,
Semalardan daha derine dalmış,
Göğü tutmuş umutları Torusun.

Öz diliyle allın destan düziyor,
Güler yüzle ufukları süziyor,
Sanırsın ki kanatlanmış yüziyor;
Derya deniz bulutları Torusun.

Havasında hayat eser her sahar,
Çamlarında tazelenir ilk bahar,
Tabiatı kısdandıran kudret var;
Yaz kış yeşil her otları Torusun.

Doyulmuyor yaylasına, yazına;
Tel yerine saç ulamış sazına.
Gönül razı her kahrına, nazına;
Yar yatağı şen yurtları Torusun.

Ulukışl : E. Sabri

eşyaya temas ettirirler . Böyle çocuklar divarlara yakın dururlar. İçerde dahi divarlara yapışırlar, veyahut bir şeyin üzerine sarkarlar ve yalnız olarak ayakta kalmazlar.

Kolay ve tabii bir yürüyüş sakın bir akli ve muntazam bir karakteri gösterir . Tiz hareketler, ve gayri muntazam adımlar; sinir, helecan hareketler üzerindeki hakimiyetsizliği gösterir . Heyecanlı insanlar ufak adımlarla yürürler . Sakin adamlar ise uzun adımlarla yürürler . Acul insanlar, muntazam yürüyemezler . Böyle adamlar kendile-

Rubaiyat

— ÖMER HAYYAM'DAN —

— 6 —

Suçlu kulum, yoktur senden başka yarım
Kalbim kara, senden biraz nur umarım
— Cenneti sen ibadelle vereceksin :
Bu SATIŞtır ! ya BAŞIŞın nerde, Tan-
rım ?!

— 7 —

Şarap haram: bilir bunu her müslüman,
Amma, onu bırakamaz akli olan;
— Acıysa da, haramsa da seviyorum :
« Haram tallı ! » diyenlere canım kurban!

— 8 —

Yüreğime o güzelin aşkı doldu,
Amma, o da başkasını sevip soldu;
— Ah, ben şimdi kimden ilâç arayayım?
Asıl ilâç umduğumuz hasta oldu!

— Ahmet Hayyat —

Hamis :

Rubailerini rasgele veriyorum; meselâ, buradakilerin ilk 2 si Sofuca olduğu halde 3 cüsü Sevdalıcadır . İlerde kitap yapılabilirse düzeltilir bunlar ...

Buradaki « güzel » « Büyük hanım » demek olan (Mihisti) dir : Hayyam bunu, bu ise Sultan SENCERİ seviyordu ...

A. H.

rine az itimadı olan, ve istediklerini sabırla elde etmek kuvvetine malik olmayan insanlardır .

Ziya

Demir yollarımızın
iktisadî hizmetleri

NİĞDE DE MEYVECİLİK

Demir yollarımızın kuruluşundaki büyük isabet gün geçtikçe nürünü artırıyor . Memleketin dört köşesinden fışkıran millî refah, millî istiklâl ışıklarıyla aziz Cumhuriyetimiz yeni iktisat hamleleri düğurüyor . (Turhal) da yeni bir şeker fabrikası daha kuruluyor, biraz yakınımda (Kayseri) de 1500 amelenin çalışıp senede 30 milyon metre kumaş tokuyacağı Mensucat fabrikası yapılıyor .

Ereğli havzasında kömür sanayiinin tamamen modern usullerle bezenmiş inkişafının canlanması arefesindeyiz . Bir taraftan bütün bunlar kurulur, örülür, çoğaltılırken :

Demir yolları işlemeğe başlamış mintakalarda da yeni yeni istihsâl ve ihraç faaliyetleri canlanıyor . Misâlmî isteyorsunuz ? Çok uzağa gitmeğe hacet yok, İşte Niğdemizin en leziz Elmaları, en nefis şarapları geçen sene içerisinde Niğde deki sarfiyat araba ve otomobil ile civar kasabalara ve Ankaraya sevk olunanlardan başka Suriye, Mısıra kadar (istasyon kaydına nazaran) « 1,654,000 » kilo Elma ve ayrıca (160) bin kilo şarap gönderilmiştir .

Demir yolu sayesinde memleketin her tarafına pek az zamanda ve kolayca dağıtılabilen Elmalarımızın nefasetinin şimdiye kadar şöhreti şayi olan Amasya elmalarına faikiyetini iddiada hemen herkes mütefiktir .

Ozamanki arkadaşlara

GÖNÜL

Hakikata doğru gitmek isterken
Sevda illerine saparsın gönül !
Ma'bude, ma'bede kulluk etmekten
Güzellik putuna taparsın gönül !

Şarabı tükenmiş meythane oldun,
Havalarda yelen pervane oldun;
Kendini bilmeyen divane oldun
Akla gelmez işler yaparsın gönül !

Geçmiyor bir günün dalgasız, dertsiz
Taliinden gerçi hep müştekiyiz,
Çıkmaz saadete bu sürdüğün iz :
Yorulur, incelir koparsın gönül !

Şarap gibi coşar, güpten taşarsın,
Macera peşinde durmaz koşarsın,
Haline kendin de bazan şaşarsın,
Ne görsen havaî kaparsın gönül !

Eşini kaybeden bir bülbül gibi,
Vatanda kalmışım vatan garibi;
Taştan taşa çalıp betbaht Edibi
Bütün keyf yollarını kaparsın gönül !

Niğde : Tepeviran : 13 - 12 - 925

Edip Âli

Bizde meyvelerimizi ıslâh vadisinde seferberliğe geçerse cinslerinin ıslâhı ve rayıhasının tezyidine daha çok hizmetler yapabileceğimiz aşikârdır .

Bu işin ehemmiyetini takdir buyuran hükümetimiz Niğde deki

elmalara a ız olan hastalıklar üzrinde mücadele yapmağa karar vermiş ve mutahassıslar göndermiştir. İki seneden beri büyük muvaffakiyetlerine şahit olduğumuz bu mücadele işinden elmacılarımız çok memnundur.

Geçenlerde ayrıca bir meyvecilik mütehassısı daha gelerek faaliyete geçmiştir. Hatta ihtiyaç gösterdiği nümunelik bir meyve fidanlığı için şimdiden tetbir alınmaktadır.

Meyveciliğin; meyvenin kendisi ve mahiyeti kadar mühim olan bir iş daha vardırki : Buda (ambalaj) meselesidir. Ambalajı iyi yapılan İnebolu yumurtaları, yumurtalarının iyiliğine rağmen ambalajı fena yapılan Karadenizin sair iskelelerinin yumurtalarına nazaran ecnebi piyasalarında daima yüz fırak kadar bir kıymet farkı kazanmaktadır ki buna biz elmacılarımızın dikkatini celbetmek isteriz.

Suriye ve Mısır giden tüccarlarımızdan öğrendiğimize göre Amari-kan elmalarına Niğde elmasının lezzet ve nefaset itibarıyla kat kat üstün olduğu halde Amarihalılar ambalaj işine okadar ehemmiyet vermişlerdirki; elmalar renk ve cesamet itibarıyla tasnif, hatta her sandığa aynı boy ve sayıda elma koyarak çok intizamlı bir şekilde piyasaya sevketmeleri yüzünden Niğde elmalarına nisbetle bir kaç misli fazla para ile satıldığı haber alınmaktadır.

Bundan elmacılarımız namına teessür duymamak elden gelmiyor. Bizde ise elmaların ambalajı pek iptidaidir. Meyvelerimizin bu kadar nefasetine rağmen bu işteki bilgisiz-

Toros la üç renk

Ruhum ferahlandı baktım sırtına,
İçimde koparken binbir fırtına,
Akşamın rengile yakmışsın kına :
Dağların sultanı, ey.. karlı Toros!

Seyhanla Ceyhanın ana menbâı,
Güneş örtmüş sana penbe duvağı,
Zirvende yanarken fecrin şuaı
Ne hoş manzaran var rüzgârlı Toros!

Bir siyah kırkayak bağrını delmiş,
Deryadan deryaya uzanmış gelmiş,
O yeşil çamların göğe yükselmiş,
Geyikli, ahulü, pınarlı Toros !

Bir günde bin renge boyanan balkan
Akdeniz bir vücut sen ona kalkan,
Elleri kırarak Yellerle çalkan .
Gürgenli, meşeli, çınarlı Toros !

Ayyuka serçeken şu heybetinle,
Martın sesleriyle, çığlıkla inle,
Durdukça hoşca kal öz milletinle,
Koyu mor ipekten şalvarlı Toros!

Niğde : Turan

İlimiz elma ticareti üzerinde aksaklıklar yapmaktadır.

Geçen sene bundaki büyük noksanlığı takdir buyuran muhterem Valimiz Ziya beyfendi Halkevine bahçıvanları toplayarak bir kooperatif tesis etmek, elmaya ihraç menbâı aramak, memleket haricinde da-

Söyleyen : Edibi Ali

Damlupınarda Şehit Abidesi önünde

Aziz hemşehri, ulu Şehit :

Ne mutlu sana, Türk bayrağının dalgalandığı yerlerin, bütün köylüsü, şehirlisi içten gelen haklı bir gururu sürurla sana hemşehri diyor.

Çünkü, sen Türkiyenin her yerine ait bir kahramansın .
Sen bize hiç meçhul değilsin . Evet, senin ismini hepimiz tanıyoruz . Künyeni hepimiz ezbere biliyoruz . İşte :

Babanın adı Türk, ananın adı Türkiye, senin adın kahraman Meh-

ha fazla revaç bulması için ambalaj işine azami ehemmiyet vermek hususunda anlaşmalarına delâlet buyurmuşlardı . Elmacılarımız nedense halâ bu kooperatifi bir dürlü meydana getiremediler .

Bir kısmı vaktinden evvel mallarını ucuz bir fiyatla ellerinden çıkarmaktadırlar . Halbuki bu kooperatif meselesi neticelenmiş olsaydı bir elden iyi bir ambalaj ile harice sevk edilerek hakiki kıymetleriyle satılmaları temin edilmiş olurdu .

Niğdenin en mühim serveti olan bu elmacılık istikbâl için Türkiyede birinciliği kazanacak, Amerikan ve Fransız elmalarına rekabet ederek hakiki kıymetini tanıtacaktır .

Elverirki bağcılarımız elmalarının ıslah ve ambalaj işlerinde mutahassısların gösterdikleri fennî yollarıdan yürüsünler .

Kemal

mtacak, memleketin Türk Ordusu . Doğuşun tarihten evvel, yalnız ölüm tarihin yoktur . Ebediyetin ezeliyetten ayrılmış bir parçasısın . Bizzat ebediyetsin .

Ne mutlu sana, sana bakan gözler ebediyete inanıyor . Ve kapısı mutlak burası olmalıdır . Diyor .

Dünyanın dört bucağında, şan ve şeref yolunda her biri birer kıtaya bedel senin gibi niçe isimsiz, meçhûl Türk kahramanları yatıyor . Burada hepsini tükenmez saygılarla yadederim .

Lâkin, sen ana vatanda ana vatan için öldün . Ne mutlu sana !

Başka yerlerde meçhûl asker mezarında suni ateşler yanarmış, sen bizzat mukaddes alevsin . Milyonlarla Türkün kalbinde yanıyor ve ışık veriyorsun .

Ayak ucunda Ay ve Güneş iki yanar kandilindir . Kudsiyetini, ulviyetini her gün birbirine devrediyor . Ne mutlu sana !

Sen okadar mukaddes ve büyüksün ki, faniliğe destek olan büyük vasıflar senin yanında ateş böcekleri gibi par'ayıp söniyorlar .

Senin ölümün köhne bir tarihi kapadı . Türke hayat veren ve müellifi (Gazi) baş sahifesi (Cümhuriyet) olan yeni bir tarih açtı . Ne mutlu sana !

Ey büyük ölü; bugün şehitli, köylü hepimiz mukaddes toprağına yüz sürmeğe geldik .

Önünde kanını akıttığın, başını verdiğin Türk vatanının muhafazası için huzurunda andiçmeğe geldik, ne mutlu bize !

İşte zafer kartalı yuvasını senin tepende kurmuş, oturuyor . Ve Başkumandan Ulu Gazi Kemal'in emir

**BOR KAZASININ ORTAKÖYÜNDE
YETİŞEN HALK ŞAİRİ MERHUM
TAHIRİ TARAFINDAN SÖYLENEN**

Parçalardan

(*) [**EMEN GÜZELİNE**]

*Ey gözlerim nuri ahu kıyafet,
Yerin Emenmidir : Yoksa Yemen mi ?
Usıldır kamelin meyanın ince,
Aklın cünun oldu hemen görünce .
Koyunda dönmüş memeler turunca,
Yerin Emenmidir, yoksa Yemen mi ?*

*Hurimdir, Melekmidir bilinmez .
Bir mendile çeşmin yaşı silinmez,*

*verdiği hedefimiz, (Akdeniz) e ba-
kıyor .*

*Yurdumuza çevrilen yabancı ve
hain gözleri, o kartal ilâhî ve ateşli
nazarları altında eritiyor ve erite-
cektir .*

*Sen sessiz öğle güneşi altında,
ıssız mehtaplı gecelerde ulûhiyetle,
ezeliyetle baş başa kaldığın vakıt
bu dağlarda halâ, bir yerden bir
yere akseden zafer teraneleri ve .*

*(Türk yaşadı, yaşıyor, yaşaya-
caktır !) Hitabelerini dinleyeceksin.*

*Ey ulu Şehit ! Sen beşer tarihinin
sonuna kadar bu zafer kartalının
kanadı olan Ay Yıldızlı bayrak al-
tında bütün azamet ve gururunla
yatacak, senden sonra gelecek şanlı
ve kahraman ırkının hâkim ve mes-
ut nesillerini seyredeceksin ...*

*Çünkü, dünyanın emsâlsiz Türk
Ordusu Dumlupınarda Gazinin elin-
den içtiği abı hayatı ebediyen mu-
hafaza ediyor ve muhafaza edecektir.*

Müsterih ol !

Rahat uyu, Büyük ölü !

*Hasıl e'handa mislin bulunmaz;
Yerin Emenmidir, yoksa Yemen mi ?*

*Kâfurî beyazdır yüzlerin senin,
Celbetmiş cihanî gözlerin senin,
Yaktı bu Tahirî sözlerin senin
Yerin Emen midir, yoksa Yemen mi ?*

*(*) • Emen • Bor kazasına bağlı
olup Ortaköye 5 saat uzakla bir köy
ve ovanın adıdır .*

Toplayan : M. Orhan

TAHIRİNİN PARÇALARINDAN

Hükûmet namına

HARMAN GÖRÜRKEN

*Katı mahzun olma divane gönül,
Ne çare ezelden yazılmış başa .
Mevlâdan bu, bize kimseden değil,
Düşündükçe gönlüm geliyor cuşa .*

*Zor (*) Alihocada iş yapması,
İlîfkin arada anın takması,
Horoz yokuşundan inip çıkması,
Anı tarih edip yazmalı taş .*

*Kimi yeğile darı ekiyor,
Kimi bel ile bostan dikeyor,
Kimi torba ile saman çekiyor,
Devlete bir şeyler yok emekler boşa .*

*Tahirî başına neler gelecek,
Acep çeşmin yaşın kimler silecek, }
Hep memurlar keşimize gülecek,
Eğer bu dağlarda kalırsak kışa .*

M. Orhan

*(*) Alihoca : Ulukışla kazasına bağlı 6 saat uzakta
arazi-i dağlık bir köy olup Horoz ve İlîfkin
köyleri arasındadır .*

Abone:

Yıllık : (100) Kuruştur .

Altı aylık : (60) «

Sayısı (10) Kuruştur .